

Erik Norman Svendsens prædiken 11. søndag efter trinitatis

Taler

Erik Norman Svendsen
Fhv. kgl. konfessionarius og
biskop

Dato

23. august 2009

Sted

Vor Frue Kirke, Københavns
Domkirke

Omstændigheder

Prædikenen er holdt ved Erik Norman Svendsens afskedsgudstjenesten som biskop over Københavns Stift.

Prædikentekster

Jobs Bog kapitel 5, vers 8-16
Paulus' Første Brev til Korintherne kapitel 15, vers 1-10a
Lukasevangeliet kapitel 18, vers 9-14

Salmer

745, 20, Dåb, 448, 417/ 633, 8.
Altg: 561 og 290,5-6.

1 Der er tre citater, som har betydet noget særligt for mig i de år, hvor jeg har været biskop. Det ene stammer fra bispegården, det andet fra Frue kirke og det tredje fra salmebogen.

5 I 17 år er jeg dag efter dag gået ind af porten til Nørregade 11, Københavns bispegård. Over porten står der: "Men vort borgerskab er i himlene". Det blev sat op ved restaurering af bispegården i 1896 til minde om husets første beboer, Sjællands navnkundige biskop Peder Palladius, der netop havde valgt det ord som dit motto.

10

Min kone kom en dag tilbage fra nogle indkøb, slæbende på diverse poser, da en turistfører netop forklarede den inskription for dem, hun viste omkring. Det er et hebraisk citat oplyste hun, hvortil min kone i forbifarten bemærkede: det er nu på græsk. Turistføreren så let overbærende på hende og svarede: det ved jeg nok bedst!

15

Men naturligvis havde min kone ret. Det har hun gerne! Det er et græsk citat fra Ny Testamente fra Pauli brev til de kristne i Filippi. "Men vort borgerskab er i himlene"; og det fortsætter: "derfra venter vi også Herren Jesus Kristus som
20 frelser" (Fil.3,20). I Den nye Aftale er ordet borgerskab oversat med

"statsborgerskab". Vi har med andre ord et dobbelt statsborgerskab og hører ikke blot hjemme i en stat på jorden, men som kristne har vi også hjemme i Guds rige.

25

Dertil er vi døbt. "Mit borgerskab er i Guds rige, dér stunder jeg og daglig op!" synger Kingo ved dagens begyndelse, hvor bønnen til Gud er den rette start på dagen, der skal leves i verden med alle dens opgaver og pligter.

- 30 Ordene om det himmelske borgerskab minder mig daglig om, at jeg hører Gud til i liv og død og derfor er skyldig at høre hans ord og gøre efter dem. Ordene minder mig om, at min egentlige herre hverken er Dronningen eller kirkeministeren for den sags skyld eller hvilken foresat man nu har i denne verden. Min egentlige herre er Kristus. Jeg er derfor heller ikke min egen herre,
- 35 som det er så moderne at opfatte sig selv; jeg har tværtimod en herre, Vor Herre Jesu Kristi Gud og far.

- Ordene om det himmelske borgerskab sætter min daglige tilværelse i et himmelsk perspektiv. Så jeg kan vågne op til hver ny dag i tillid til, at Gud vil
- 40 være med mig, når jeg ta'r fat på dagens gøremål. "Han tager hånden med mig i/ og med sin Ånd står trolig bi." Det gør ikke min egen indsats ligegyldig, men det åbner for, at Guds ord og Ånd kan komme til i mit liv og gøre en forskel. "Så der bliver håb for den svage, og munden lukkes på uretfærdigheden" (Job 5,16).

- 45 Det andet citat har vi for øje, hver gang vi samles til gudstjeneste i Frue Kirkes prægtige kirkerum, hvor Thorvaldsens velsignende Kristus-figur samler vore blikke og tanker: "Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer byrder, og jeg vil give jer hvile" (Matt. 11,28)., står der på soklen.

- 50 Da jeg var ung teolog, var den figur ofte genstand for såvel teologisk som kunstnerisk foragt. Den var for sødladen, for harmonisk, for bleg mente mange. Slet ikke repræsentativ for den kammerat Jesus, der var på mode i slutningen af 60'erne og begyndelsen af 70'erne. Sådan er det heldigvis ikke mere. Jeg tror, det især er natkirkens fortjeneste, for netop i den sammenhæng fungerer Kristus-
- 55 figuren som samlende for bøn og eftertanke. Men også når bus efter bus ruller op foran kirken og lukker tusinder af turister fra ind- og udland ud og ind i kirken, står Kristus-statuen som kristendommens vigtigste ikon og tager imod. Man kan selv på afstand se, at han står med åben favn og velsignende hænder. Sådan som det også siges, når dåbsfamilierne eller nadvergæsterne samles i

kirkens kor og modtager velsignelsen.

Når jeg ser Frue Kirkes berømte Kristus-figur tænker jeg på formuleringen i en af de nye salmer i salmebogen: "Se, hvilket menneske, se, hvilket sind. Se, hvor han glad lukker udskuddet ind." (DS 68,1a.) Som vi hørte det helt konkret i dagens evangelium om farisæeren og toldereren. For at toldereren var et udskud, var hverken han selv eller andre i tvivl om. Farisæeren takkede ligefrem Gud for sin vellykkethed og for, at han ikke var som toldereren, der blot slog sig for brystet og sagde: "Gud vær mig synder nådig!"

70

Men Jesus lukker alle og enhver ind, som ønsker at være med i hans følge. Det er hemmeligheden bag Jesus- skikkelsen, som er mere end et ikon vi beundrer og ser op til. Han er den, om hvem Paulus skriver til de kristne i Korinth: "Jeg overleverede jer nemlig først og fremmest, hvad jeg selv har modtaget: at Kristus døde for vore synder efter Skrifterne, at han blev begravet, at han opstod på den tredie dag efter Skrifterne". Og så nævner han alle de, der har set Kristus efter opstandelsen. Det er et af de vigtigste afsnit i Ny Testamente, fordi det indeholder en udførlig redegørelse for centrum i den kristne tro: opstandelsen. Den havde mange kristne dengang som i dag det mere end svært med. Men den er ikke desto mindre omdrejningspunktet i hele den kristne tro.

"Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer byrder, og jeg vil give jer hvile." Troen på opstandelsen er ikke en ekstraordinær trospræstation, som de særligt disponerede kan svinge sig op til. Troen på opstandelsen skænkes af den opstandne selv, når vi kommer til ham i vores magtesløshed og træthed. Den gives ikke til dem, som fulde af kraft stoler på sig selv i stedet for at stole på Gud.

Opstandelsens virkelighed hører hjemme i Guds rige, men den virkelighed begynder allerede her i det lave i vores verden, hvor mennesker lider og dør og slider sig trætte og bærer byrder. Kom til mig. Det står ikke blot under Kristus-figuren, men det siges, hver gang vi fejrer dåb og nadver. "Lad de små børn komme til mig, det må I ikke hindre dem i, for Guds rige er deres." "Kom, for nu er alt rede."

Det tredje citat er fra salmebogen, nærmere bestemt fra Grundtvigs kampsalme: "Har hånd du lagt på Herrens plov, da se dig ej tilbage"(DS 633). I den står linjen, som jeg altid har sluttet mine ordinations- og bispevielsestaler med. Ideen hertil fik jeg kort før min egen bispevielse i 1992, hvor en af mine gode bekendte

100 Peder Skyum-Nielsen skrev til mig, at jeg ligesom min forgænger Ole Bertelsen skulle finde et godt fyndord at slutte med hver gang jeg holdt sådanne taler. Det giver et personligt præg, sådan som vi kender det fra Dronningens nytårstale, hvor hun altid slutter med: "Gud bevare Danmark." Bisp Ole sluttede altid med: "Gud i vold."

105

Nu har jeg altid levet med salmebogen som min sjæls elskerinde, så "mit" fyndord kom helt af sig selv: "Så fremad da i Jesu navn. "Salmen tager sit udgangspunkt i Jesu advarende ord til dem, der vil efterfølge ham: "Ingen, der lægger hånd på ploven og ser sig tilbage, er egnet for Guds rige." (Luk 9,62).

110 Men hvis vi alligevel ser os tilbage, som Lots hustru, der så sig tilbage, da ild og svovl regnede ned over Sodoma, og derfor blev en saltstøtte (1.Mos.19,26), så husk, at "tilbage vender livet ej, tilbagegang er dødens vej.

På den baggrund lyder den afgørende opfordring: "Så fremad da i Jesu navn, trods stene og trods stokke!" Som kristne slipper vi ikke for vanskeligheder. Tværtom. "På gløder går vi allen stund", men det ender godt alt sammen. For døden er jo kun et blund, som vi fra søvnen kender, siger Grundtvig og ser frem til engang at skulle synge: "Nu evig er vor glæde"!

120 Jeg har altid syntes at netop ordene "Så fremad da i Jesu navn" er den formaning enhver præst og biskop har brug for at få ansigt til ansigt med de vanskeligheder, problemer og forhindringer, der sikkert som amen i kirken melder sig i tjenesten. Så når jeg slutter med de ord til dem, jeg ordinerer, så siger jeg dem samtidig og især til mig selv. Det handler ikke om bare at komme frem, sådan
125 som det er tilfældet i dagens trafik, hvor "af vejen for her kommer jeg" er den eneste færdselsregel, der synes at gælde. Det handler om at komme fremad i livet i Jesu navn dvs. på hans ord og gerninger. Så de ord og gerninger er omdrejningspunktet i mit liv og ikke mine egne ord og gerninger. Der er med andre ord intet farisæisk over den formaning, men en erkendelse af, at uden
130 Guds barmhjertighed og tilgivelse i Jesus Kristus, er jeg fastlåst i mig selv og min egen selvtilstrækkelighed.

Pointen i dagens evangelium om farisæeren og tolderen er ikke, at dele mennesker op i to kategorier: dem og os. Men at få os til at se begge muligheder
135 hos os selv. Søren Kierkegaard siger herom: "Det er det forvirrende ved os, at vi på engang er farisæeren og tolderen." Alle har vi det farisæiske anlæg, der tillader os at bedømme og se ned på andre mennesker, og alle oplever, vi at komme til

140 kort over for livet og andre mennesker. Når krisen kradser eller konen går, eller
børnene sker ud eller når man selv opfører sig som et dumt svin. Der er det
forvirrende ved os, for nu at sige det med den lutherske dogmatiks ord, at vi på
én og samme tid er syndere og retfærdige. Syndere i kraft af os selv, men
retfærdige i kraft af Gud. Den Gud som i Jesus Kristus har bøjet sig ned til os
med tilgivelse og oprejsning, så vi kan gå herfra som retfærdige. Ikke i kraft af os
145 selv men i kraft af Guds nåde. Paulus siger det så stærkt i dagens epistellæsning:
"Men af Guds nåde er jeg, hvad jeg er, og hans nåde imod mig har ikke været
forgæves".

Jesu lignelse om farisæeren og tolderen følges i Lukasevangeliet af de ord, som vi
150 også i dag har hørt ved døbefonten: "Lad de små børn komme til mig, det må I
ikke hindre dem i, for Guds rige er deres. Sandelig siger jeg jer: Den der ikke
modtager Guds rige, ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det. I begge
tilfælde handler det om, at Gud tager sig af dem, som ikke kan tage sig af sig selv.
At modtage Guds rige som et lille barn er som tolderen at se sin egen
155 hjælpeløshed og dermed blive set af den Gud, som tog børnene i favn og
velsignede dem.

Jeg begyndte min prædiken med 3 citater, som særligt har fulgt mig i mine år
som biskop. Dem vil jeg også slutte med.

160

Men vort borgerskab er i himlene.

Kom til mig, alle I som slider jer trætte og bærer byrder, og jeg vil give jer hvile.

165 Så fremad da i Jesu navn.

Amen.

170

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Maskinskrevet manuskript

175

Tags

11. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

180 <https://www.dansketaler.dk/tale/erik-norman-svendsens-praediken-11-sondag-efter-trinitatis>

185

190

195

200

205

210

215